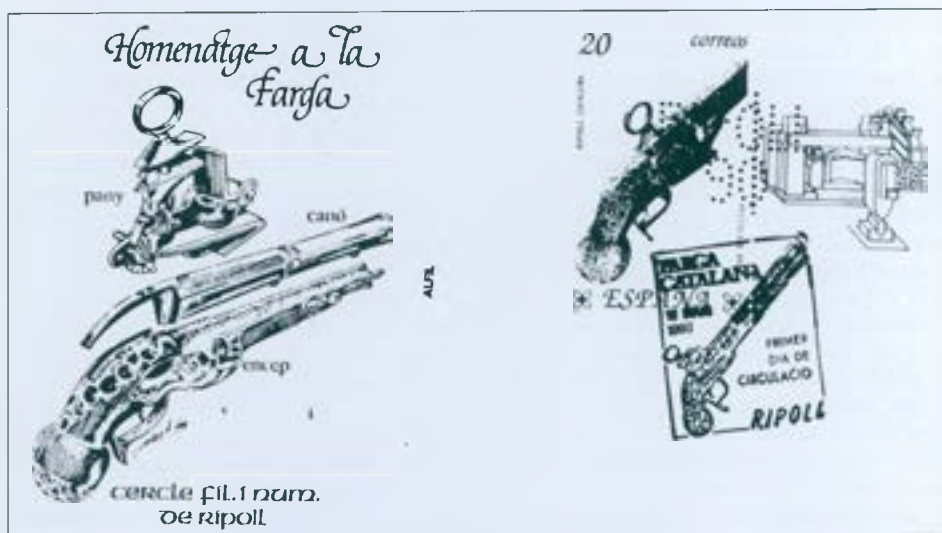

Filatèlia

Fargues

per BAF

RIPOLL
90

De fa uns anys el Correu espanyol emet una sèrie cada any, dedicada a l'artesanía del país. La d'enguany ho ha estat sobre la farga, amb una fulleta de sis exemplars, més tres vinyetes sense valor postal. Els dediquen: un a Castella-La Manxa, amb un trucador del segle XVII; un altre a Andalusia amb una balda del sgle XVI; Euskadi hi és representat amb una planxa escalfadora sense data; Aragó hi és amb un trucador del segle XV; Galícia amb un pany, també sense data, i Catalunya amb una pistola del segle XVII, concretament feta a les fargues de Ripoll. Com es pot veure en el gravat, la vinyeta no postal del mig porta dibuixat el famós *martinet* ripollenc.

Avui, i com sempre, parlem de segells que tenen relació amb Catalunya i per tant ho fem ara amb el de Ripoll, on el Consell d'Europa, el dia de sortida del segell, hi

patrocina una exposició filatèlica.

Cal tenir en compte que la vila de Ripoll, en els segles XVI, XVII i XVIII, fou el centre productor d'armes de foc portàtils més important d'Espanya i un dels millors d'Europa. Dels nombrosos obradors ripollesos van sortir gran quantitat d'armes de tota mena i estil, principalment durant el segle XVIII, proveint el mercat interior i exportant als països de la zona mediterrànea, a les colònies espanyoles d'aquella època i a Cuba i Mèxic inclúsiu.

Les armes ripolleses gaudien de molta estima per la perfecció amb què eren fabricades. Precisament destaquen per la perfecció de cada un dels seus components (canons, panys, enceps), fabricats amb solidesa per a rendir la màxima eficàcia. Els mestres armers feren combinar la bellesa de l'arma i el seu valor balístic, millor que en altres centres on els preocupava més la decoració que l'eficàcia. S'aconseguia mercès a l'habilitat en el treball del ferro i a la especialització en la feina; els canoners només feien canons, els panyers solament panys i els encepadors es con-

cretaven en el enceps contribuint-hi l'excel·lent qualitat de la matèria que empraven. El ferro de la farga catalana aleshores era reconegut a tot arreu com un dels millors que es coneixien.

La influència del monestir de Santa Maria fou el fogar de cultura, el foment de l'agricultura, la indústria i les ciències acompanyades de les arts que predominaven en aquells temps, ara tan llunyans.

Per acabar direm que a finals del segle XVIII, els mestres armers establerts a Ripoll eren més d'un centenar i ajudats per minyons de les més variades procedències que acusaren un fort corrent immigratori, més que res per aprendre l'ofici.

I com a cloenda del comentari podem dir que del segell que representa a Catalunya, o millor Ripoll, junt amb la vinyeta que té al costat, se n'ha perforat una petita quantitat, amb el dibuix que també reproduïm i que és una raresa filatèlica de les que avui proliferen malhauradament.

PAPERERIA
MATERIAL D'OFICINA
REVISTES - DIARIS
FOTOCÒPIES

GOMBAU
PALANCA, 7 - Tel. 725 87 80 - 08202 SABADELL

Trofeus
Copos
Medalles
Insignies
Clauers
Rètols
Etc.

MORRAL

Arimón, 113- 117
Tels. 725 49 77 - 725 41 87
SABADELL

l'artística
COMPRA-VENDA

Calaixeres, Mobles, Llums, Bescuits,
Porcellanes, Nines, Postals i Llibres

BORRIANA, 35-37
TEL. 725 62 30 08202 SABADELL

La Fundació Bosch i Cardellach nascuda com a "resistència" cultural

(ve de la pàgina 113)

actes d'atorgació de la Medalla d'Or de la Ciutat al Dr. Crusafont. Va promoure l'atorgació del títol de "fill adoptiu" de la ciutat al Dr. Ernest Mateu. Homenatjà Pau Vila en el seu norantè aniversari. Gràcies a la Fundació, en la qual va tenir activa presència, l'eminent geògraf redescobrí i valorà la seva arrel sabadellenca i això va fer que llegués a l'entitat les seves importants col·leccions de goigs, romanços i auques; donació augmentada després del seu decés amb el conjunt de les distincions de tota mena que havia rebut. La FBC, a través del premi Martí y Peydró, va propiciar el reencontre de Joan Oliver amb la seva ciutat, recent tornat el poeta de l'exili i quan encara, amb la vigència del règim franquista, no se li havien retut els honors que més tard li foren dedicats arreu.

La FBC ha prestat una atenció especial a la figura de Miquel Carreras, de qui l'any 1949, tot i que havia mort en el front de guerra republicà, va tenir el gest de reeditar el llibre "Conceptes i Dites de Martí Rialp" publicat durant la contesa; i va convocar un concurs per a treballs entorn a la figura del desaparegut; i ara, en el cinquantenari de la seva mort, després d'haver dut a terme un ampli recull i l'ordenació dels seus escrits, ha realitzat una colla d'iniciatives per a les quals ha obtingut una estesa i generosa cooperació.

El contacte de la FBC amb les inquietuds comarcals del país, en el qual té escampats una trentena de "membre corresponents", ha estat sovintejat. L'entitat -que és centre d'estudis locals, però també comarcals- ha efectuat intercanvis i ha participat, a més d'altres manifestacions esporàdiques de caràcter extra-local, a les Assembles Intercomarcals d'Estudiosos que se celebren any darrera any en forma itinerant, i una de les quals va fer-se a Sabadell sota la cura de la Fundació. I, a través de l'entitat, diversos dels seus membres van col·laborar, en les especialitzacions respectives, a la redacció de la "Gran Geografia Comarcal de Catalunya". Finalment, amb visió universalista, la FBC va tenir part en la creació d'un Casal d'Europa a la nostra ciutat; iniciativa inèdita en el país.

Actualment la FBC està sotmesa al règim de Fundacions privades reglamentat per la Generalitat de Catalunya.

He procurat -no sé si ho he aconseguit- de sintetitzar el recull que ja en si mateix no passa de ser una síntesi de la tasca de la Fundació Bosch i Cardellach. La singularitat d'aquest centre, que s'autoqualifica "d'estudis" però que també ho és d'iniciatives i de realitzacions -singularitat unida a la continuïtat que, dintre d'un nivell rigorós, sosté-, penso que el fan digne del lloc prestigiós que té conquerit en el ventall de la vitalitat socio-cultural sabadellenca; no pas pobre, per cert.

El nacionalisme musical. Txecoslovàquia (II)

(ve de la pàgina 131)

humana a través de les passions i debilitats. No és un músic descriptiu, com els anteriors, de la natura, tot i la seva profunda emoció pel folklore de la seva Mogravia natal. En tot cas aparella o anteposa els valors i conflictes humans a la bellesa del paisatge. JANACEK, va considerar desproporcionada l'aliança de l'harmonia amb l'abrupta i enèrgica melodia que requereix l'expressió del seu llenguatge nadiu, del qual fou un fidel representant.

Els trets comuns dels músics nacionalistes txecs és el coneixement extraordinari de la tècnica musical. Tots ells s'aplicaren a l'ensenyament de la música com a professors, i fins i tot directors de conservatoris (Smetana a Suècia, Dvorak a Amèrica, Janacek en acadèmies privades pròpies). Un altre fet que els és comú és que posen la música al servei del patriotisme, com a expressió personal dels ideals o propagant l'enamorament envers el paisatge i la natura del seu país, que descriuen en les seves obres. Finalment s'ha de remarcar la seva vena poètica, irònica, melangiosa i tràgica, provinent de les seves arrels eslaves.

DISCOGRAFIA

Bedrich SMETANA (1824-1884)

Ma VLAST (La meua Pàtria)

Vysehrad-El Moldau-Sarka-Pels boscos i camps de Bohèmia-Tabor-Blanik

Dos discs SUPRAPHON 151.019-20

Quartet núm. 2 per a corda ZAFIRO ZTV-94

Òpera "La núvia venuda" SOPR 1116 3511/3

Zdeneck FIBICH (1850-1900)

Poemes per violí i orquestra DG 419.092 4GW

Poema Simfònic SUPR 11103405

Antonin DVORAK (1841-1904)

Concerts per violoncel en si menor Op 104 PHILIPS 68 51 101

Balls. Vals-Polkes-Poloneses DECCA SXDL 7522

Dances Eslaves CHANDOS ABRD 1143

Concert Piano i Orquestra ZAFIRO ZTV 64

Simfonies núm. 3-5-7-8-9 Estoig DG 415971-5

Missa de Rèquiem SUPR 1112 424i/2

Stabat Mater DG 138818/19

Serenata per a cordes DIM 5.090

Trio de Cordes DIM DS 111

Òpera RUSALKA EMI-Ex 290169/3

Leos JANACEK (1854-1929)

Quartet núm. 1 en mi menor ZAFIRO ZTV 94

Missa Glagolitic SUPR 1112 3575

Diari d'un desaparegut ARAB 6513

Òpera JANUFA GRAMOFON KLUB 1 12 0711-12 (SUPRAFON)

Òpera KATIA KABANOVA ARTIA S-85

Restaurant

Joan Maragall, 6
i Advocat Cirera, 38 (Plaça del Gas)
Tel. 725 23 00
08201 Sabadell